

**Дәүләт
Йомгакклау аттестациясенә
әзерлек вакытында
ата-аналарның
балаларга психологик
ярдәме**

БОРЧЫЛУЧАН БАЛАЛАР

Бу очракта уку процессы билгеле бер эмоциональ киеренкелек белән бәйле. Балалар уку белән бәйле ситуацияне, үзләре өчен куркыныч итеп кабул итәләр. Бигрәк тә аларны контроль эшләр, диктант һ. б. язма эшләр борчуга сала. Мондый балалар эшләнгән эшләрен кат-кат тикшерәләр, язганнарын төзәтәләр. Бу күп очракта хаталар ясауга китерә. Телдән җавап биргәндә алар өлкәннәрнең реакциясенә карыйлар, бик күп сорау бирәләр. Мондый балалар ручкаларын кимерәләр, бармаклары белән чәчләрен тарыйлар. Имтихан вакытында алар өчен иң авыры – өлкәннәр белән эмоциональ бәйләнеш булмау. Шуңа күрә әзерлек вакытында аларга эмоциональ уңайлыklar, үз-үзенә ышаныч тудырырга кирәк. Балаларыгыз һәрвакытта да сезнең терсәгегезне тоеп торсыннар.

ҮЗ-ҮЗЛӘРЕНӘ ЫШАНМАУЧЫ БАЛАЛАР

Мондый баланың иң зур проблемасы – үз-үзенә белеменә ышанмау. Ул үзлектән эшенең сыйфатын тикшерә алмый. Алар бары тик үрнәк буенча яхшы эшли, үзлектән эшләгәндә – иптәшләренә, ата-аналарына (өй эшен эшләгәндә) мөрәжәгать итәләр. Мондый балалар белемнәре булмаудан түгел, ә үз-үзенә ышанмау аркасында күчерәләр. Имтихан вакытында алар мөстәкыйль рәвештә карар чыгарырга куркалар. Әзерлек вакытында бу балаларга киңәш бирүдән тыелып калырга, ничек булса да аларда үз-үзләренә ышаныч тудыру ягын карарга кирәк.

ИГЪТИБАРСЫЗ, ТАРКАУ БАЛАЛАР

Алар белемсез түгел, ләкин бирелгән вакытны рациональ файдалана алмыйлар. Мондый балаларның эшен оештырган вакытта төрле материал чыганаclar кулланырга була. Мәсәлән, биремне эшләргә бирелгән вакытны контрольдә тоту өчен ком сәгатә файдалану яки эшләнәсе эшләрнең исемлеген булдыру һәм эшлэгән һәр эшне сызып бару.

ОТЛИЧНИКЛАР

Аларның белемнәре ныклы, һәр эшкә җаваплы карыйлар. Әгәр дә инде нинди дә булса эшкә алынсалар, бу балалар аны җиренә җиткереп эшлиләр, өстәмә мәгълүмат та җыерга мөмкиннәр. Аларга бөтен эшнә дә яхшы, бик яхшы үтәргә, мактау сүзләре ишетергә кирәк. Имтихан вакытында мондый балалар өчен “Иң яхшы – яхшының дошманы” булырга мөмкин. Шуңа күрә аларга әзерлек вакытында “бик яхшы” эшләү белән “житәрлек” эшләү арасындагы аерымлыкны аңлатырга кирәк.

ТИЗ АРУЧАН БАЛАЛАР

Мондый балалар тиз арулары аркасында бик күп хата жибәрэләр. Бу аларның югары нерв эшчәнлеге үзенчәлеге белән бәйле. Аларга эш арасында ял итәргә, житәрлек йокларга кирәк. Аларны ашыктырырга ярамый. Мондый балалары булган ата-аналарга психоневролог, невропатолог белән киңәшсәләр, яхшы булыр.

Нэрсэгэ билге куела?

Фактик белемнэр
генэ түгел,
аларны күрсэ-тэ
белү дэ мөһим.
Сөйлэм теле бай
булу, белемдэге
кимчелеклэр не

яшарерга ярдам

Фикерлэүгэ,
биремне аңлап
эш итүгэ, үз
эшеңне
планлашты-ра,
оештыра
белүгэ

нигезлэнгэн

Билгегә нәрсә тәэсир итәргә мөмкин?

Субъектив
факторлар
жыелмасы:
имтихан алучы
белән контакт,
гомуми фикер һ.
Б.

Билге максималь
объектив

Үз хатаңны төзөтү мөмкинлеге

Традицион,
телдән
имтихан
вакытында
хатаны
сөйлэгәндә,
имтихан

Хаталарны үзең
генә тикшереп,
төзәтергә була.

алучыга ка-рап

Кем билге куя?

Таныш кешелэр.

*Компьютер,
таныш
булмаган
кешелэр, без
аларның
эшлэрне ничек
тикшергәннәре*

Имтихан нәтижәләрен кайчан белеп була?

Телдән
имтиханның
нәтижәсен шул
ук көндә,
язмачаныкын –
берничә көн

Берничә көн
дәвамьнда.

Имтихан эчтәлеге

*Укучы белемен
билгеле бер
темага,
сорауга җавап
биреп күрсәтә.*

*Имтихан
материалының
бөтен бүлеге
буенча алына.*

Нәтижэләрне теркәү

*Язмача
имтиханны
аерым бирелгән
биттә, телдән -
караламада.*

*Биремнәрне эшләү
нәтижэләрен
махсус бланкка
тутырырга
кирәк.*